

Υπόθεση C-579/21

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως

Ημερομηνία καταθέσεως:

22 Σεπτεμβρίου 2021

Αιτούν δικαστήριο:

Itä-Suomen hallinto-oikeus (Φινλανδία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

21 Σεπτεμβρίου 2021

Προσφεύγων:

J. M.

Λοιποί διάδικοι:

Apulaistietosuoja-valtuutettu

Pankki S

ITÄ-SUOMEN HALLINTO-
OIKEUS (διοικητικό πρωτοδικείο
Ανατολικής Φινλανδίας,
Φινλανδία)

ΠΑΡΕΜΠΗΠΤΟΥΣΑ
ΑΠΟΦΑΣΗ

[παραλειπόμενα]

[παραλειπόμενα]

[παραλειπόμενα]

[παραλειπόμενα]

[παραλειπόμενα]

[παραλειπόμενα]

ANTIKEIMENO
ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΑΣ

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως ενώπιον του
Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης δυνάμει του άρθρου
267 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής
Ένωσης (ΣΛΕΕ)

Προσφεύγων

J. M.

Λοιποί διάδικοι

Apulaistietosuoja-valtuutettu (αναπληρωτής Επόπτης
προστασίας δεδομένων)

Pankki S

Προσβαλλόμενη

απόφαση

Απόφαση του αναπληρωτή Επιτρόπου προστασίας
δεδομένων της 4.8.2020 [παραλειπόμενα]

Αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης και κρίσιμα για την επίλυση της διαφοράς πραγματικά περιστατικά

- 1 Στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του Itä-Suomen hallinto-oikeus (διοικητικού πρωτοδικείου Ανατολικής Φινλανδίας), τίθεται το ζήτημα της ερμηνείας του άρθρου 4, σημείο 1, και του άρθρου 15, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων).
- 2 Η διαφορά της κύριας δίκης αφορά την ερμηνεία του όρου «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα», καθώς και το δικαίωμα πρόσβασης του υποκειμένου των δεδομένων στα δεδομένα του που είχαν συλλεγεί. Ο J. M., ο οποίος προσέφυγε ενώπιον του Itä-Suomen hallinto-oikeus (διοικητικού πρωτοδικείου Ανατολικής Φινλανδίας) εργαζόταν ως υπάλληλος στην Pankki S (στο εξής: τράπεζα). Εκτός αυτού, ήταν και πελάτης της. Όπως υποστήριξε ο J. M., το 2014, έλαβε γνώση του ότι κατά το χρονικό διάστημα από την 1η Νοεμβρίου έως την 31η Δεκεμβρίου 2013, στο οποίο εργαζόταν στην τράπεζα, είχαν ελεγχθεί και τα δικά του δεδομένα πελάτη. Ο J. M. υποψιάζεται ότι οι λόγοι του ελέγχου των δεδομένων του δεν ήταν απολύτως σύννομοι. Με επιστολή της 29ης Μαΐου 2018, ζήτησε από την τράπεζα να του παράσχει πληροφορίες σχετικά με την ταυτότητα των προσώπων που είχαν επεξεργαστεί τα δικά του δεδομένα πελάτη κατά το χρονικό διάστημα από την 1η Νοεμβρίου έως την 31η Δεκεμβρίου 2013, καθώς και να τον ενημερώσει σχετικά με τον σκοπό της επεξεργασίας των εν λόγω δεδομένων. Εν τω μεταξύ, ο J. M. απολύθηκε από την τράπεζα. Θεμελίωσε το ανωτέρω αίτημά του, μεταξύ άλλων, στη βούλησή του να διευκρινίσει τους λόγους της απολύσεώς του.
- 3 Με την απάντησή της της 30ής Αυγούστου 2018 προς τον J. M., η τράπεζα, ως υπεύθυνη επεξεργασίας, αρνήθηκε να παράσχει πληροφορίες σχετικά με τα ονόματα των υπαλλήλων που είχαν επεξεργαστεί τα δικά του δεδομένα πελάτη. Κατά την τράπεζα, το δικαίωμα ελέγχου των ιδίων δεδομένων που απορρέει από το άρθρο 15 του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων δεν ισχύει για τα δεδομένα του αρχείου καταγραφής ενεργειών του συστήματος επεξεργασίας δεδομένων της τράπεζας. Οι ζητηθείσες πληροφορίες δεν αποτελούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του πελάτη, αλλά του υπαλλήλου που επεξεργάστηκε τα δεδομένα. Στην απάντησή της προς τον J. M., η τράπεζα, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, ανακοίνωσε ότι θα χορηγούσε περαιτέρω επεξηγήσεις ως προς τα δεδομένα του αρχείου καταγραφής ενεργειών

προκειμένου να μην υπάρχουν παρανοήσεις. Σύμφωνα με τις εν λόγω επεξηγήσεις, το 2014, η εσωτερική επιθεώρηση της τράπεζας έλεγξε την επεξεργασία στην οποία είχαν υποβληθεί τα δεδομένα του J. M. κατά το χρονικό διάστημα από την 1η Νοεμβρίου έως την 31η Δεκεμβρίου 2013. Η εσωτερική επιθεώρηση κατέληξε στο συμπέρασμα ότι κατά το ζητηθέν χρονικό διάστημα τέσσερις υπάλληλοι της τράπεζας είχαν επεξεργαστεί τα δεδομένα του J. M. και η επεξεργασία αυτή σχετιζόταν με την επεξεργασία των δεδομένων άλλου πελάτη της τράπεζας, με τον οποίον ο J. M. συνδεόταν στο πλαίσιο χειρισμού της υποθέσεώς του. Από τα δεδομένα του άλλου πελάτη προέκυψε ότι ένα πρόσωπο, ονόματι J. M. είχε ενοχική σχέση με αυτόν ως οφειλέτης. Δεδομένου ότι κατά το ίδιο χρονικό διάστημα, ο J. M. ήταν ο υπεύθυνος σύμβουλος πελάτη της τράπεζας για τον συγκεκριμένο πελάτη, η τράπεζα έπρεπε να διευκρινίσει αν ο επίμαχος οφειλέτης ήταν ο J. M. και αν, ως εκ τούτου, υπήρχε ενδεχομένως ανεπίτρεπτη σύγκρουση συμφερόντων. Κατά την τράπεζα, προκειμένου να διαλευκανθεί η υπόθεση απαιτήθηκε να υποβληθούν σε επεξεργασία και τα δεδομένα του J. M. και κάθε υπάλληλος της τράπεζας που είχε επεξεργαστεί τα εν λόγω δεδομένα υπέβαλε ενώπιον της εσωτερικής επιθεωρήσεως δήλωση αναφορικά με τους λόγους της επεξεργασίας των δεδομένων στην οποία είχε προβεί. Επιπλέον, η τράπεζα δήλωσε ότι η εν λόγω επεξεργασία των δεδομένων που έλαβε χώρα το 2013 δεν σχετιζόταν με οποιαδήποτε υποψία εκ μέρους της για την ύπαρξη παράνομης συμπεριφοράς του J. M.

- 4 Ο J. M. απευθύνθηκε στην εθνική εποπτική αρχή, ήτοι στο γραφείο του Επιτρόπου προστασίας δεδομένων και του ζήτησε να δώσει εντολή στην τράπεζα να παράσχει τις αιτηθείσες πληροφορίες. Κατά την άποψη του J. M., κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα πρόσβασης στις υποθέσεις και τις πληροφορίες που το αφορούν. Οι πληροφορίες που σχετίζονται με την επεξεργασία των δεδομένων πελάτη δεν αποτελούν άμεσα ίδια δεδομένα ενός προσώπου, αλλά συνδέονται ευθέως με τη νόμιμη επεξεργασία και τη διασφάλιση των δεδομένων αυτού. Αν το υποκείμενο των δεδομένων δεν δικαιούται να λάβει τις αντίστοιχες πληροφορίες, δεν διαθέτει ουσιαστικά κανένα πραγματικό μέσο να ελέγξει αν τα δεδομένα που το αφορούν έχουν υποστεί νόμιμη επεξεργασία.
- 5 Με απόφαση της 4ης Αυγούστου 2020 [παραλειπόμενα], ο αναπληρωτής Επόπτης προστασίας δεδομένων απέρριψε το αίτημα του J. M. για πρόσβαση στις ζητηθείσες πληροφορίες της τράπεζας. Ο αναπληρωτής Επόπτης προστασίας δεδομένων δεν έδωσε, επομένως, καμία εντολή στην τράπεζα, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, κατά την έννοια του άρθρου 58, παράγραφος 2, σημείο γ', του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων, να συμμορφωθεί προς το αίτημα του J. M. για την άσκηση των δικαιωμάτων του σύμφωνα με τον κανονισμό. Ο αναπληρωτής Επόπτης προστασίας δεδομένων έκρινε με την ανωτέρω απόφασή του ότι οι απαιτήσεις του J. M. συνιστούσαν στην πραγματικότητα αίτημα πρόσβασης στα δεδομένα του αρχείου καταγραφής ενεργειών των χρηστών. Ο αναπληρωτής Επόπτης Προστασίας Δεδομένων παρέπεμψε συναφώς στην πρακτική προγενέστερων αποφάσεών του, σύμφωνα με την οποία τα δεδομένα του αρχείου καταγραφής ενεργειών των χρηστών δεν αποτελούν δεδομένα που αφορούν τους ίδιους τους πελάτες, αλλά δεδομένα που

αφορούν εκείνους τους εργαζομένους που έχουν επεξεργαστεί τα δεδομένα πελάτη. Ως εκ τούτου, τα δεδομένα που περιλαμβάνονται σε αρχείο καταγραφής ενεργειών των χρηστών δεν θεωρούνται ότι καλύπτονται από το δικαίωμα πρόσβασης σύμφωνα με το άρθρο 26 του νόμου για τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα (523/1999)¹, ο οποίος αποτελούσε το προϊσχύον εθνικό δίκαιο. Αντιστοίχως, το δικαίωμα ελέγχου των δεδομένων του αρχείου καταγραφής ενεργειών εκτός του πεδίου εφαρμογής των ειδικών νόμων επιφυλάσσεται μόνο σε πρόσωπα που έχουν τα ίδια επεξεργαστεί τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που περιλαμβάνονται στο σύστημα των δεδομένων. Περαιτέρω, ο αναπληρωτής Επόπτης προστασίας δεδομένων έκρινε ότι τα δεδομένα του αρχείου καταγραφής ενεργειών πρέπει στο πλαίσιο της εφαρμογής του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων να θεωρούνται ως δεδομένα που αφορούν ακριβώς τους εργαζομένους που έχουν επεξεργαστεί τα δεδομένα πελάτη και ως εκ τούτου τα δεδομένα του αρχείου καταγραφής ενεργειών δεν αποτελούν δεδομένα που αφορούν τον J. M., στα οποία αυτός έχει δικαίωμα πρόσβασης δυνάμει του άρθρου 15 του κανονισμού.

- 6 Με την προσφυγή του ενώπιον του Itä-Suomen hallinto-oikeus (διοικητικού πρωτοδικείου Ανατολικής Φινλανδίας), ο J. M. ζήτησε την ακύρωση της αποφάσεως του αναπληρωτή Επόπτη προστασίας δεδομένων. Ο J. M. υποστηρίζει ότι βάσει του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων δικαιούται να λάβει πληροφορίες σχετικά με την ταυτότητα των προσώπων που έλεγξαν τα δεδομένα του στην τράπεζα, καθώς και σχετικά με τη θέση τους. Οι εν λόγω πληροφορίες είναι αναγκαίες για να αποδειχθεί η παραβίαση της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τον υπεύθυνο επεξεργασίας. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να μπορεί να αποδείξει ότι η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του J. M. ήταν νόμιμη, κατάλληλη και διαφανής. Η δήλωση στην οποία προέβη ο ίδιος ο υπεύθυνος επεξεργασίας αναφορικά με την επεξεργασία των δεδομένων του J. M. δεν πληροί τις απαιτήσεις του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων.
- 7 Ο αναπληρωτής Επόπτης προστασίας δεδομένων ενέμεινε ενώπιον του Hallinto-oikeus (διοικητικού πρωτοδικείου) στην άποψή του ότι οι ζητηθείσες πληροφορίες αφορούν ακριβώς τους εργαζομένους που επεξεργάστηκαν τα στοιχεία πελάτη και ότι, ως εκ τούτου, το δικαίωμα πρόσβασης του υποκειμένου των δεδομένων δεν καλύπτει και αυτές.
- 8 Στη δήλωσή της επί του σχεδίου αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως, η τράπεζα επεσήμανε ότι τα δεδομένα του αρχείου καταγραφής ενεργειών που ζητήθηκαν από τον J. M. δεν αποτελούν δικά του δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και ότι για τον λόγο αυτόν, οι εν λόγω πληροφορίες δεν καλύπτονται από το δικαίωμα πρόσβασης που προβλέπει ο Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων.

¹ Finlex (φινλανδική βάση νομοθεσίας και νομολογίας): <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/kumotut/1999/19990523>

Εθνικό δίκαιο και νομολογία

Νόμος περί προστασίας δεδομένων (1050/2018)

- 9 Κατά το άρθρο 1 του νόμου περί προστασίας δεδομένων, ο νόμος αυτός συγκεκριμενοποιεί και συμπληρώνει τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) και την εσωτερική εφαρμογή του.
- 10 Κατά το άρθρο 30 του νόμου αυτού, οι διατάξεις σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εργαζομένων, τους ελέγχους που πρέπει να πραγματοποιούνται σε αυτούς, τις απαιτήσεις που πρέπει να τηρούνται συναφώς, καθώς και την τεχνική εποπτεία στον χώρο εργασίας και την αναζήτηση και το άνοιγμα μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου εργαζομένου, περιλαμβάνονται στον νόμο περί προστασίας της ιδιωτικής ζωής στον εργασιακό βίο (759/2004).
- 11 Κατά το άρθρο 34, παράγραφος 1, του νόμου αυτού, το υποκείμενο των δεδομένων δεν έχει δικαίωμα πρόσβασης κατά την έννοια του άρθρου 15 του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων στα συλλεγόμενα δεδομένα που το αφορούν, εφόσον
 - 1) η γνωστοποίηση των δεδομένων θα μπορούσε να θίξει την εθνική ασφάλεια, την άμυνα ή τη δημόσια τάξη και ασφάλεια ή να διακυβεύσει την πρόληψη ή διακρίβωση αξιόποινων πράξεων·
 - 2) η γνωστοποίηση των δεδομένων θα μπορούσε να ενέχει σοβαρό κίνδυνο για την υγεία ή φροντίδα του υποκειμένου των δεδομένων ή για τα δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων ή τρίτου ή
 - 3) τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο δραστηριοτήτων εποπτείας και ελέγχου και η παράλειψη γνωστοποίησής τους είναι αναγκαία για την προστασία σημαντικού οικονομικού ή χρηματοοικονομικού συμφέροντος της Φινλανδίας ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- 12 Κατά την παράγραφο 2, της ίδιας διατάξεως, αν μέρος μόνον των δεδομένων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 εξαιρείται από το δικαίωμα που προβλέπεται στο άρθρο 15 του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων, το υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα πρόσβασης σε οποιοδήποτε άλλο δεδομένο που το αφορά.
- 13 Κατά την παράγραφο 3, της ίδιας διατάξεως, οι λόγοι του περιορισμού πρέπει να γνωστοποιούνται στο υποκείμενο των δεδομένων, εφόσον τούτο δεν θίγει τον σκοπό του περιορισμού.

- 14 Κατά την παράγραφο 4, της ίδιας διατάξεως, τα δεδομένα που αναφέρονται στο άρθρο 15, παράγραφος 1, του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων πρέπει, κατόπιν αιτήσεως του υποκειμένου των δεδομένων, να τίθενται στη διάθεση του Επόπτη προστασίας δεδομένων, εφόσον το υποκείμενο των δεδομένων δεν έχει δικαίωμα πρόσβασης στα συλλεγμένα δεδομένα που το αφορούν.

Νόμος περί προστασίας της ιδιωτικής ζωής στον εργασιακό βίο (759/2004)

- 15 Κατά το άρθρο 4, παράγραφος 2, του δευτέρου κεφαλαίου, του νόμου για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον εργασιακό βίο (347/2019), ο εργοδότης υποχρεούται να ενημερώνει εκ των προτέρων τον εργαζόμενο για τη συλλογή δεδομένων που αποσκοπούν στη διερεύνηση της αξιοπιστίας του. Όταν ο εργοδότης εξετάζει τη φερεγγυότητα του εργαζομένου, πρέπει επιπροσθέτως να τον ενημερώνει από ποιο μητρώο αντλήθηκαν οι σχετικές πληροφορίες. Όταν δεδομένα που αφορούν τον εργαζόμενο δεν έχουν συλλεγεί από τον ίδιο, αλλά από άλλο πρόσωπο, ο εργοδότης οφείλει να γνωστοποιήσει στον εργαζόμενο τα δεδομένα που έλαβε πριν τα χρησιμοποιήσει σε αποφάσεις που τον αφορούν. Οι υποχρεώσεις του υπεύθυνου επεξεργασίας για τη διάθεση δεδομένων στο υποκείμενο των δεδομένων, καθώς και το δικαίωμα πρόσβασης του υποκειμένου των δεδομένων στα δεδομένα αυτά, ρυθμίζονται στο κεφάλαιο III του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων.

Ειδική νομοθεσία περί του δικαιώματος πρόσβασης στα δεδομένα αρχείου καταγραφής ενεργειών των χρηστών

- 16 Στη Φινλανδία, πριν από την έναρξη ισχύος του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων, το δικαίωμα πρόσβασης στα δεδομένα αρχείου καταγραφής ενεργειών των χρηστών προβλεπόταν μόνο σε ειδικούς νόμους. Τέτοιοι ειδικοί νόμοι είναι ο νόμος περί ηλεκτρονικής επεξεργασίας δεδομένων πελάτη στις κοινωνικές και υγειονομικές υποθέσεις (159/2007)² καθώς και ο νόμος περί δημογραφικού πληροφοριακού συστήματος και περί των υπηρεσιών πιστοποίησης της Υπηρεσίας ψηφιακής και δημογραφικής πληροφόρησης (661/2009)³.

Νομολογία του Korkein hallinto-oikeus (Ανώτατου Διοικητικού Δικαστηρίου, Φινλανδία, στο εξής: ΚΗΟ)

- 17 Στη Φινλανδία, το Korkein hallinto-oikeus (Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο) έχει εκδώσει προδικαστικές αποφάσεις αναφορικά με τη δραστηριότητα δημοσίων αρχών στο πλαίσιο της εφαρμογής του νόμου περί της δημοσιότητας της διοικητικής δράσεως (στο εξής: νόμος περί της ελευθερίας πληροφόρησης,

² Finlex (φινλανδική βάση νομοθεσίας και νομολογίας): <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070159>

³ Finlex (φινλανδική βάση νομοθεσίας και νομολογίας): <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2009/20090661>

621/1999). Πριν από την έναρξη ισχύος του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων, το ΚΗΟ με την απόφασή του της 5ης Απριλίου 2014 (ΚΗΟ:2014:69) έκρινε, για παράδειγμα, ότι δεδομένα του αρχείου καταγραφής ενεργειών που καλύπτονται από το απόρρητο δεν αφορούσαν το πρόσωπο που είχε ζητήσει πρόσβαση σε αυτά, αλλά τους χρήστες των συστημάτων επεξεργασίας των δεδομένων. Πέραν αυτού, το ΚΗΟ διαπίστωσε, ωστόσο, ότι από τις δηλώσεις της αστυνομίας δεν προέκυψε ότι η παροχή των δεδομένων του αρχείου καταγραφής ενεργειών θα διακύβευε την εκπλήρωση των καθηκόντων της αστυνομίας ή την ασφάλεια των υπηρετούντων στην αστυνομική υπηρεσία, κατά τρόπο ώστε να υπάρχει ένα πρόδηλα σημαντικό δημόσιο ή ιδιωτικό συμφέρον κατά την έννοια του άρθρου 11, παράγραφος 2, σημείο 1, του νόμου περί ελευθερίας της πληροφόρησης που να εμποδίζει την παροχή της πληροφορίας. Το υποκείμενο των δεδομένων δικαιούταν, συνεπώς, ως μετέχων στη διαδικασία, να λάβει τα εν λόγω δεδομένα του αρχείου καταγραφής ενεργειών από τις αστυνομικές αρχές.

- 18 Κατόπιν της θέσεως σε ισχύ του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων, το ΚΗΟ με την απόφασή του της 11ης Ιουνίου 2020 (ΚΗΟ:2020:72) έκρινε ότι το διοικητικό δικαστήριο όφειλε να είχε εξετάσει την προσφυγή κατά διοικητικής αποφάσεως –συγκεκριμένα της φορολογικής αρχής– όχι μόνον ως υπόθεση που αφορούσε τη δημοσιότητα υπηρεσιακών εγγράφων, αλλά και ως υπόθεση προστασίας δεδομένων που αφορά το δικαίωμα πρόσβασης του υποκειμένου των δεδομένων, κατ' εφαρμογήν των διατάξεων του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων. Το ΚΗΟ απεφάνθη ότι η εν λόγω απόφαση έπρεπε να ακυρωθεί και να αναπεμφθεί στο διοικητικό δικαστήριο ώστε να εξεταστεί και ως υπόθεση προστασίας δεδομένων. Κατά τον χρόνο της συντάξεως της παρούσας αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως, η υπόθεση ήταν ακόμη εκκρεμής.

Κρίσιμες για την επίλυση της διαφοράς διατάξεις του δικαίου της Ένωσης

Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων

- 19 Κατά την αιτιολογική σκέψη 60 του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων, οι αρχές της δίκαιης και διαφανούς επεξεργασίας απαιτούν να ενημερώνεται το υποκείμενο των δεδομένων για την ύπαρξη της πράξεως επεξεργασίας και τους σκοπούς της. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα πρέπει να παρέχει στο υποκείμενο των δεδομένων κάθε περαιτέρω πληροφορία που είναι αναγκαία για τη διασφάλιση δίκαιης και διαφανούς επεξεργασίας, λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικές συνθήκες και το πλαίσιο εντός του οποίου πραγματοποιείται η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.
- 20 Κατά την αιτιολογική σκέψη 63 του κανονισμού (διορθωτικό [στη φινλανδική γλωσσική απόδοση]), ΕΕ L 74 της 4.3.2021), ένα υποκείμενο των δεδομένων θα πρέπει να έχει δικαίωμα πρόσβασης σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα οποία συλλέχθηκαν και το αφορούν και να μπορεί να ασκεί το εν λόγω δικαίωμα

ευχερώς και σε εύλογα τακτά διαστήματα, προκειμένου να έχει επίγνωση και να επαληθεύει τη νομιμότητα της επεξεργασίας. Αυτό περιλαμβάνει το δικαίωμα των υποκειμένων των δεδομένων να έχουν πρόσβαση στα δεδομένα που αφορούν την υγεία τους, για παράδειγμα τα δεδομένα των ιατρικών αρχείων τους τα οποία περιέχουν πληροφορίες όπως διαγνώσεις, αποτελέσματα εξετάσεων, αξιολογήσεις από θεράποντες ιατρούς και κάθε παρασχεθείσα θεραπεία ή επέμβαση. Επομένως, κάθε υποκείμενο των δεδομένων θα πρέπει να έχει το δικαίωμα να γνωρίζει και να του ανακοινώνεται ιδίως για ποιους σκοπούς γίνεται η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, εφόσον είναι δυνατόν για πόσο διάστημα γίνεται η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ποιοι αποδέκτες λαμβάνουν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, ποια λογική ακολουθείται στην τυχόν αυτόματη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ποιες θα μπορούσαν να είναι οι συνέπειες της εν λόγω επεξεργασίας, τουλάχιστον όταν αυτή βασίζεται σε κατάρτιση προφίλ. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα πρέπει να δύναται να παρέχει πρόσβαση εξ αποστάσεως σε ασφαλές σύστημα μέσω του οποίου το υποκείμενο των δεδομένων αποκτά άμεση πρόσβαση στα δεδομένα που το αφορούν. Το δικαίωμα αυτό δεν θα πρέπει να επηρεάζει αρνητικά τα δικαιώματα ή τις ελευθερίες άλλων, όπως το επαγγελματικό απόρρητο ή το δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας και, ειδικότερα, το δικαίωμα δημιουργού που προστατεύει το λογισμικό. Ωστόσο, οι παράγοντες αυτοί δεν θα πρέπει να έχουν ως αποτέλεσμα την άρνηση παροχής κάθε πληροφορίας στο υποκείμενο των δεδομένων. Όταν ο υπεύθυνος επεξεργασίας επεξεργάζεται μεγάλες ποσότητες πληροφοριών σχετικά με το υποκείμενο των δεδομένων, ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα πρέπει να δύναται να ζητεί από το υποκείμενο, πριν δοθούν οι πληροφορίες, να προσδιορίζει τις πληροφορίες ή τις δραστηριότητες επεξεργασίας που σχετίζονται με το αίτημα.

- 21 Κατά το άρθρο 4, σημείο 1, του κανονισμού, νοούνται ως «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα» κάθε πληροφορία που αφορά ταυτοποιημένο ή ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο («υποκείμενο των δεδομένων»): το ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο είναι εκείνο του οποίου η ταυτότητα μπορεί να εξακριβωθεί, άμεσα ή έμμεσα, ιδίως μέσω αναφοράς σε αναγνωριστικό στοιχείο ταυτότητας, όπως όνομα, σε αριθμό ταυτότητας, σε δεδομένα θέσης, σε επιγραμμικό αναγνωριστικό ταυτότητας ή σε έναν ή περισσότερους παράγοντες που προσιδιάζουν στη σωματική, φυσιολογική, γενετική, ψυχολογική, οικονομική, πολιτιστική ή κοινωνική ταυτότητα του εν λόγω φυσικού προσώπου.
- 22 Κατά το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχεία α' και στ', καθώς και παράγραφος 2, του κανονισμού, προβλέπονται τα ακόλουθα:
- (1) Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα:
- α) υποβάλλονται σε σύννομη και θεμιτή επεξεργασία με διαφανή τρόπο σε σχέση με το υποκείμενο των δεδομένων («νομιμότητα, αντικειμενικότητα και διαφάνεια»),

...

στ) υποβάλλονται σε επεξεργασία κατά τρόπο που εγγυάται την ενδεδειγμένη ασφάλεια των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, μεταξύ άλλων την προστασία τους από μη εξουσιοδοτημένη ή παράνομη επεξεργασία και τυχαία απώλεια, καταστροφή ή φθορά, με τη χρησιμοποίηση κατάλληλων τεχνικών ή οργανωτικών μέτρων («ακεραιότητα και εμπιστευτικότητα»).

(2) Ο υπεύθυνος επεξεργασίας φέρει την ευθύνη και είναι σε θέση να αποδείξει τη συμμόρφωση με την παράγραφο 1 («λογοδοσία»).

23 Κατά το άρθρο 15, παράγραφος 1, του κανονισμού, το υποκείμενο των δεδομένων έχει το δικαίωμα να λαμβάνει από τον υπεύθυνο επεξεργασίας επιβεβαίωση για το κατά πόσον ή όχι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν υφίστανται επεξεργασία και, εάν συμβαίνει τούτο, το δικαίωμα πρόσβασης στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και στις ακόλουθες πληροφορίες (διορθωτικό [στη φινλανδική γλωσσική απόδοση], ΕΕ L 74 της 4.3.2021):

α) τους σκοπούς της επεξεργασίας,

β) τις σχετικές κατηγορίες δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα,

γ) τους αποδέκτες ή τις κατηγορίες αποδεκτών στους οποίους κοινολογήθηκαν ή πρόκειται να κοινολογηθούν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, ιδίως τους αποδέκτες σε τρίτες χώρες ή διεθνείς οργανισμούς.

24 Κατά το άρθρο 24 [παραλειπόμενα], παράγραφος 1, του κανονισμού, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση, το πεδίο εφαρμογής, το πλαίσιο και τους σκοπούς της επεξεργασίας, καθώς και τους κινδύνους διαφορετικής πιθανότητας επέλευσης και σοβαρότητας για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων, ο υπεύθυνος επεξεργασίας εφαρμόζει κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα προκειμένου να διασφαλίζει και να μπορεί να αποδεικνύει ότι η επεξεργασία διενεργείται σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό. Τα εν λόγω μέτρα επανεξετάζονται και επικαιροποιούνται όταν κρίνεται απαραίτητο.

25 Το άρθρο 88 [(διορθωτικό στη γερμανική γλωσσική απόδοση, ΕΕ 2018, L 127, σ. 2)] του κανονισμού προβλέπει τα ακόλουθα αναφορικά με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο της απασχόλησης:

(1) Τα κράτη μέλη, μέσω της νομοθεσίας ή μέσω των συλλογικών συμβάσεων, μπορούν να θεσπίζουν ειδικούς κανόνες προκειμένου να διασφαλίζουν την προστασία των δικαιωμάτων και των ελευθεριών έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των εργαζομένων στο πλαίσιο της απασχόλησης, ιδίως για σκοπούς πρόσληψης, εκτέλεσης της σύμβασης απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της εκτέλεσης των υποχρεώσεων που προβλέπονται από τον νόμο ή από συλλογικές συμβάσεις, διαχείρισης, προγραμματισμού και οργάνωσης εργασίας, ισότητας και πολυμορφίας στον χώρο εργασίας, υγείας και ασφάλειας στην εργασία, προστασίας της περιουσίας εργοδοτών και πελατών και για σκοπούς άσκησης και απόλαυσης, σε ατομική ή

συλλογική βάση, δικαιωμάτων και παροχών που σχετίζονται με την απασχόληση και για σκοπούς καταγγελίας της σχέσης απασχόλησης.

(2) Οι εν λόγω κανόνες περιλαμβάνουν κατάλληλα και ειδικά μέτρα για τη διαφύλαξη της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, των έννομων συμφερόντων και των θεμελιωδών δικαιωμάτων του προσώπου στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα, με ιδιαίτερη έμφαση στη διαφάνεια της επεξεργασίας, τη διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εντός ομίλου επιχειρήσεων, ή ομίλου εταιρειών που ασκούν κοινή οικονομική δραστηριότητα και τα συστήματα παρακολούθησης στο χώρο εργασίας.

Κρίσιμη για την έκδοση της αποφάσεως νομολογία του Δικαστηρίου

- 26 Δεν είναι γνωστή στο Itä-Suomen hallinto-oikeus (διοικητικό πρωτοδικείο Ανατολικής Φινλανδίας) η ύπαρξη νομολογίας του Δικαστηρίου που να αφορά την ερμηνεία του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων σε ανάλογη περίπτωση. Δεδομένου ότι ο Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων δεν περιόρισε την έννοια των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, το Hallinto-oikeus (διοικητικό πρωτοδικείο) εξέτασε τη νομολογία του Δικαστηρίου που αναφέρεται στην οδηγία 95/[4]6/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (οδηγία για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα).
- 27 Το Δικαστήριο ερμήνευσε το δικαίωμα πρόσβασης σύμφωνα με το άρθρο 12 της οδηγίας για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με την απόφασή του στην υπόθεση C-553/07, College van burgemeester en wethouders van Rotterdam κατά E. E. Rijkeboer (EU:C:2009:293). Η υπόθεση εκείνη αφορούσε περίπτωση κατά την οποία υπήρξε άρνηση της πρόσβασης στις πληροφορίες σχετικά με την κοινοποίηση σε τρίτα πρόσωπα των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του αιτούντος κατά τα δύο προηγούμενα της αιτήσεώς του πληροφοριών έτη. Το Δικαστήριο έκρινε ότι, προκειμένου να εκτιμηθεί το περιεχόμενο του δικαιώματος πρόσβασης που εγγυάται η οδηγία, πρέπει, πρώτον, να προσδιορισθούν τα δεδομένα που αφορά το δικαίωμα πρόσβασης και να εξετασθεί, στη συνέχεια, ο σκοπός του άρθρου 12, στοιχείο α', της οδηγίας υπό το πρίσμα των σκοπών της οδηγίας αυτής (σκέψη 40 της αποφάσεως). Στην κριθείσα από το Δικαστήριο υπόθεση ετέθη το ζήτημα δύο κατηγοριών δεδομένων. Η πρώτη κατηγορία αφορούσε τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που κατείχε ο δήμος ή η κοινότητα για ένα πρόσωπο, όπως το όνομα και η διεύθυνσή του που αποτελούσαν, στην κριθείσα υπόθεση, βασικά δεδομένα. Το Δικαστήριο έκρινε ότι τα εν λόγω δεδομένα αποτελούσαν «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα» υπό την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο α', της οδηγίας, αφού επρόκειτο για πληροφορίες που αναφέρονται σε φυσικό πρόσωπο του οποίου η ταυτότητα είναι γνωστή ή μπορεί να εξακριβωθεί. Η δεύτερη κατηγορία αφορούσε την παροχή πληροφοριών για τους αποδέκτες ή τις κατηγορίες αποδεκτών των εν λόγω

βασικών δεδομένων καθώς και για το περιεχόμενό τους και, επομένως, αφορούσε την επεξεργασία των βασικών δεδομένων (σκέψεις 41-43 της αποφάσεως).

- 28 Κατά το Δικαστήριο, το εν λόγω δικαίωμα στον σεβασμό της ιδιωτικής ζωής προϋποθέτει ότι ο ενδιαφερόμενος βεβαιώνεται ότι η επεξεργασία των δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα γίνεται κατά ακριβή και νόμιμο τρόπο, ήτοι, ότι, ειδικότερα, τα προσωπικά δεδομένα που τον αφορούν είναι ακριβή και κοινοποιούνται σε αποδέκτες που έχουν προς τούτο δικαίωμα. Όπως ορίζεται στην τεσσαρακοστή πρώτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας, ο ενδιαφερόμενος, προκειμένου να βεβαιώνεται συναφώς, έχει δικαίωμα πρόσβασης στα δεδομένα που τον αφορούν και τα οποία αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας. Συναφώς, το άρθρο 12, στοιχείο α', της οδηγίας προβλέπει δικαίωμα πρόσβασης στα βασικά δεδομένα και στα στοιχεία των αποδεκτών ή των κατηγοριών αποδεκτών στους οποίους κοινοποιούνται τα δεδομένα αυτά. Κατά το Δικαστήριο, το εν λόγω δικαίωμα προσβάσεως είναι αναγκαίο για να μπορεί ο ενδιαφερόμενος να ασκήσει τα δικαιώματα του άρθρου 12, στοιχεία β' και γ', της οδηγίας, ήτοι, σε περίπτωση που η επεξεργασία των δεδομένων του δεν είναι σύμφωνη προς τις διατάξεις της οδηγίας αυτής, το δικαίωμά του να απαιτήσει από τον υπεύθυνο της επεξεργασίας να διορθώσει, να διαγράψει ή να κλειδώσει τα δεδομένα του (στοιχείο β') ή το δικαίωμά του να απαιτήσει την κοινοποίηση σε τρίτους, στους οποίους έχουν γνωστοποιηθεί τα δεδομένα, της εν λόγω διόρθωσης, διαγραφής ή κλειδώματος, εφόσον τούτο δεν είναι αδύνατον ή δεν προϋποθέτει δυσανάλογες προσπάθειες (στοιχείο γ') (σκέψεις 49-51 της αποφάσεως).
- 29 Το Δικαστήριο έκρινε ότι το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι ευρύτατο και τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που αφορά η οδηγία ποικίλλουν (σκέψη 59 της αποφάσεως).
- 30 Το Δικαστήριο ερμήνευσε τον όρο «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα» κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο α', της οδηγίας για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με την απόφασή του στην υπόθεση C-434/16, Peter Nowak κατά Data Protection Commissioner (EU:C:2017:994). Η υπόθεση εκείνη αφορούσε περίπτωση στην οποία εθνική εποπτική αρχή αρνήθηκε σε πρόσωπο την πρόσβαση στο διορθωμένο γραπτό του σε εξέταση στην οποία αυτό είχε μετάσχει, με το αιτιολογικό ότι οι πληροφορίες που περιλαμβάνονταν σε αυτό δεν αποτελούσαν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Το Δικαστήριο έκρινε με την απόφασή του ότι η χρησιμοποίηση της εκφράσεως «κάθε πληροφορία» στο πλαίσιο του ορισμού του «δεδομένου προσωπικού χαρακτήρα», που περιλαμβάνεται στο άρθρο 2, στοιχείο α', της οδηγίας 95/46, αποτελεί ένδειξη του σκοπού του νομοθέτη της Ένωσης να προσδώσει ευρεία έννοια στον όρο αυτόν, η οποία δεν περιορίζεται στις ευαίσθητες ή προσωπικού χαρακτήρα πληροφορίες, αλλά μπορεί να καλύπτει ενδεχομένως κάθε είδος πληροφοριών, τόσο αντικειμενικών όσο και υποκειμενικών, με τη μορφή γνώμης ή εκτιμήσεως, υπό την προϋπόθεση ότι οι πληροφορίες «αφορούν» το ενδιαφερόμενο πρόσωπο. Η τελευταία αυτή προϋπόθεση πληρούται όταν, λόγω του περιεχομένου της, του σκοπού της ή του αποτελέσματός της, η πληροφορία συνδέεται με συγκεκριμένο πρόσωπο (σκέψεις 34-35 της αποφάσεως).

- 31 Κατά την κρίση του Δικαστηρίου, η διαπίστωση ότι οι σχετικές με τις απαντήσεις του υποψηφίου στην εξέταση διορθώσεις του εξεταστή συνιστούν πληροφορίες οι οποίες, λόγω του περιεχομένου, του σκοπού και του αποτελέσματός τους συνδέονται με τον υποψήφιο αυτόν δεν ανατρέπεται από το ότι οι εν λόγω διορθώσεις αποτελούν επίσης πληροφορίες σχετικά με τον εξεταστή (σκέψη 44 της αποφάσεως).
- 32 Το Δικαστήριο έκρινε περαιτέρω ότι το να μη γίνει δεκτό ότι αποτελούν «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα» οι σχετικές με υποψήφιο πληροφορίες που περιλαμβάνονται στις απαντήσεις του στο πλαίσιο επαγγελματικών εξετάσεων και οι σχετικές με αυτές διορθώσεις του εξεταστή θα είχε ως συνέπεια να μην απαιτείται καθόλου, όσον αφορά τις εν λόγω πληροφορίες, η τήρηση των αρχών και των εγγυήσεων που προβλέπονται στον τομέα της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και, ιδίως, των αρχών που αφορούν την ποιότητα των δεδομένων και τη νομιμότητα της επεξεργασίας τους, οι οποίες προβλέπονται στα άρθρα 6 και 7 της οδηγίας 95/46, καθώς και ο σεβασμός των δικαιωμάτων προσβάσεως, διορθώσεως και εναντιώσεως του ενδιαφερομένου που προβλέπονται στα άρθρα 12 και 14 της οδηγίας αυτής, αλλά και ο έλεγχος που ασκείται από την αρχή ελέγχου δυνάμει του άρθρου 28 της εν λόγω οδηγίας (σκέψη 49 της αποφάσεως).
- 33 Το Δικαστήριο κατέληξε με την απόφασή του στο συμπέρασμα ότι το άρθρο 2, στοιχείο α', της οδηγίας 95/46/EK έχει την έννοια ότι, υπό συνθήκες όπως αυτές της διαφοράς της κύριας δίκης, οι γραπτές απαντήσεις υποψηφίου σε επαγγελματικές εξετάσεις και οι ενδεχόμενες διορθώσεις του εξεταστή σχετικά με τις απαντήσεις αυτές συνιστούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, υπό την έννοια της διατάξεως αυτής.

Η αναγκαιότητα εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως

- 34 Κατά το *Itä-Suomen hallinto-oikeus* (διοικητικό πρωτοδικείο Ανατολικής Φινλανδίας), η κρινόμενη διαφορά αφορά την ερμηνεία του όρου «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα» κατά την έννοια του άρθρου 4, σημείο 1, του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων και το προβλεπόμενο στο άρθρο 15, παράγραφος 1, δικαίωμα πρόσβασης του υποκειμένου των δεδομένων στα προσωπικά δεδομένα που το αφορούν, τα οποία έχουν συλλεγεί από τον υπεύθυνο επεξεργασίας.
- 35 Ο σεβασμός της ιδιωτικής ζωής που κατοχυρώνεται από τον Γενικό Κανονισμό για την Προστασία Δεδομένων επιτάσσει να υποβάλλονται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σύμφωνα με το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο α', του εν λόγω κανονισμού σε σύννομη και θεμιτή επεξεργασία και κατά τρόπο διαφανή σε σχέση με το υποκείμενο των δεδομένων, καθώς και σύμφωνα με το στοιχείο στ', της ίδιας παραγράφου, να υποβάλλονται σε επεξεργασία κατά τρόπο που εγγυάται την ενδεδειγμένη ασφάλεια των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, προστατεύοντάς τα, μεταξύ άλλων, από μη εξουσιοδοτημένη ή παράνομη

επεξεργασία. Επιπλέον, κατά την παράγραφο 2, του εν λόγω άρθρου, ο υπεύθυνος επεξεργασίας φέρει την ευθύνη και είναι σε θέση να αποδείξει τη συμμόρφωση με την παράγραφο 1 («λογοδοσία»). Για την εκπλήρωση της εν λόγω υποχρεώσεώς του, ο υπεύθυνος επεξεργασίας εφαρμόζει κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα σύμφωνα με το άρθρο 24, παράγραφος 1, του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων, προκειμένου να διασφαλίζει και να μπορεί να αποδεικνύει ότι η επεξεργασία διενεργείται σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό. Για τους λόγους αυτούς, οι υπεύθυνοι για την επεξεργασία καταχωρίζουν τα δεδομένα του αρχείου καταγραφής ενεργειών αναφορικά με τα πρόσωπα που έχουν επεξεργαστεί τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των υποκειμένων των δεδομένων, καθώς και αναφορικά με [το χρονικό σημείο] της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

- 36 Το υποκείμενο των δεδομένων έχει σύμφωνα με το άρθρο 15 το δικαίωμα να λαμβάνει από τον υπεύθυνο επεξεργασίας επιβεβαίωση για το κατά πόσον ή όχι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν υφίστανται επεξεργασία και, εάν συμβαίνει τούτο, το δικαίωμα πρόσβασης στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και τον σκοπό της επεξεργασίας, τις σχετικές [κατηγορίες δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα], καθώς και τους αποδέκτες ή τις κατηγορίες αποδεκτών. Δεν προκύπτει ωστόσο με σαφήνεια βάσει του εν λόγω άρθρου, αν οι πληροφορίες που συλλέγει ο υπεύθυνος επεξεργασίας στο πλαίσιο της υποχρεώσεώς του σύμφωνα με το άρθρο 24, παράγραφος 1, του κανονισμού, από τις οποίες προκύπτουν η ταυτότητα των προσώπων που έχουν επεξεργαστεί τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του υποκειμένου των δεδομένων και τα χρονικά σημεία της εν λόγω επεξεργασίας, πρέπει να θεωρηθούν ως πληροφορίες από τις αναφερόμενες στο άρθρο 15, παράγραφος 1, στις οποίες το υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα πρόσβασης ή αποκλειστικώς ως δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των προσώπων που έχουν επεξεργαστεί τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα στα οποία το υποκείμενο των δεδομένων δεν έχει δικαίωμα πρόσβασης.
- 37 Η αιτιολογική σκέψη 9 του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων αναφέρει ότι οι στόχοι και οι αρχές της οδηγίας για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα 95/46/EK παραμένουν ισχυροί, η οδηγία δεν κατόρθωσε, [ωστόσο], να αποτρέψει τον κατακερματισμό της εφαρμογής της προστασίας των δεδομένων σε ολόκληρη την Ένωση, την ανασφάλεια δικαίου ή τη διαδεδομένη στο κοινό αντίληψη ότι υπάρχουν σημαντικοί κίνδυνοι για την προστασία των φυσικών προσώπων, ιδίως όσον αφορά την επιγραμμική δραστηριότητα. Περαιτέρω, κατά την αιτιολογική σκέψη 10 του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων, θα πρέπει να διασφαλίζεται συνεκτική και ομοιόμορφη εφαρμογή των κανόνων για την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των ελευθεριών των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε ολόκληρη την Ένωση.
- 38 Στην παρούσα διαφορά τίθεται το ζήτημα αν ο J. M. έχει πράγματι τη δυνατότητα να βεβαιωθεί για τη νομιμότητα της επεξεργασίας των δεδομένων του. Τα δεδομένα του αρχείου καταγραφής ενεργειών των χρηστών και η καταχώρισή

τους περιέχουν ταυτόχρονα πληροφορίες σχετικά με τον έλεγχο των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που έχουν υποβληθεί σε επεξεργασία (παράγοντας περιεχομένου) και η χρήση τους είναι πιθανόν να θίγει τα δικαιώματά του που απορρέουν από την προστασία της ιδιωτικής ζωής (στοιχεία αντικτύπου). Το δικαίωμα πρόσβασης του υποκειμένου των δεδομένων αποτελεί ουσιώδες στοιχείο των δικαιωμάτων τα οποία ο Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων εγγυάται στο υποκείμενο των δεδομένων, και η άσκηση του εν λόγω δικαιώματος προϋποθέτει συχνά την άσκηση άλλων δικαιωμάτων βάσει του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων, όπως για παράδειγμα των προσφυγών που προβλέπονται στο κεφάλαιο VIII. Ως εκ τούτου, για παράδειγμα, το δικαίωμα υποβολής καταγγελίας σε εποπτική αρχή που προβλέπεται στο άρθρο 77 του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων για κάθε υποκείμενο των δεδομένων δεν αποτελεί από μόνο του επαρκές μέσο για τη διασφάλιση με ομοίμορφο τρόπο εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης όλων των προαναφερθέντων δικαιωμάτων του υποκειμένου των δεδομένων. Η προδικαστική απόφαση του Δικαστηρίου είναι αναγκαία, δεδομένου ότι από τον Γενικό Κανονισμό για την Προστασία Δεδομένων δεν προκύπτει με σαφήνεια αν το υποκείμενο των δεδομένων έχει μόνο δικαίωμα πρόσβασης στα πραγματικά δικά του δεδομένα πελάτη και στις τυχόν σχετικές με αυτά σημειώσεις, ή επίσης και σε πληροφορίες αναφορικά με το ποιος, πότε και για ποιον σκοπό έχει επεξεργαστεί τα εν λόγω δεδομένα του. Στο πλαίσιο της παρούσας διαφοράς, πρέπει να εκτιμηθεί η θέση εκείνου που έχει προβεί στην επεξεργασία σε σχέση με τη θέση του υποκειμένου των δεδομένων προσώπου που ασκεί το δικαίωμά του για πρόσβαση. Όταν τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων να ζητούν να ενημερωθούν ως προς διάφορες πληροφορίες που έχουν συλλεγεί από τον υπεύθυνο επεξεργασίας διαφέρουν ανάλογα με το κράτος μέλος, τα εν λόγω υποκείμενα υφίστανται διαφορετική μεταχείριση λόγω της κατοικίας και της ιθαγένειάς τους.

- 39 Ακόμη και η εθνική εποπτική αρχή, ήτοι ο αναπληρωτής Επόπτης προστασίας δεδομένων τάχθηκε υπέρ της υποβολής αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της παρούσας διαφοράς.

Προδικαστικά ερωτήματα

- 40 Το Itä-Suomen hallinto-oikeus (διοικητικό πρωτοδικείο Ανατολικής Φινλανδίας) αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο, δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:
1. Έχει το δικαίωμα πρόσβασης που παρέχει στο υποκείμενο των δεδομένων το άρθρο 15, παράγραφος 1, του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων, σε συνδυασμό με τον όρο «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα» κατά την έννοια του άρθρου 4, σημείο 1, του κανονισμού, την έννοια ότι οι πληροφορίες που συλλέγονται από τον υπεύθυνο επεξεργασίας, από τις οποίες προκύπτει ποιος επεξεργάστηκε τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα του υποκειμένου των δεδομένων, πότε τα επεξεργάστηκε και για ποιον σκοπό, δεν

αποτελούν πληροφορίες στις οποίες έχει δικαίωμα πρόσβασης το υποκείμενο των δεδομένων, ιδίως επειδή πρόκειται για δεδομένα που αφορούν εργαζομένους του υπεύθυνου επεξεργασίας;

2. Σε περίπτωση καταφατικής απάντησεως στο πρώτο ερώτημα και εφόσον κριθεί κατά συνέπεια ότι το υποκείμενο των δεδομένων δεν έχει δικαίωμα πρόσβασης βάσει του άρθρου 15, παράγραφος 1, του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων στις προαναφερθείσες πληροφορίες, επειδή δεν αποτελούν «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα» αυτού σύμφωνα με το άρθρο 4, σημείο 1, του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων, πρέπει, εν προκειμένω, να ληφθούν επίσης υπόψη οι πληροφορίες στις οποίες το υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα πρόσβασης σύμφωνα με το άρθρο 15, παράγραφος 1, στοιχεία [α' έως η']:
 - α. Πώς πρέπει να ερμηνευθεί ο σκοπός της επεξεργασίας κατά την έννοια του άρθρου 15, παράγραφος 1, στοιχείο α', λαμβανομένης υπόψη της εκτάσεως του δικαιώματος πρόσβασης του υποκειμένου των δεδομένων, μπορεί δηλαδή ο σκοπός της επεξεργασίας να δικαιολογήσει δικαίωμα πρόσβασης στα δεδομένα του αρχείου καταγραφής ενεργειών των χρηστών, τα οποία έχουν συλλεγεί από τον υπεύθυνο επεξεργασίας, όπως για παράδειγμα σε πληροφορίες σχετικές με δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα εκείνων που προβαίνουν στην επεξεργασία, το χρονικό σημείο καθώς και τον σκοπό της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα;
 - β. Μπορούν τα πρόσωπα που έχουν επεξεργαστεί τα δεδομένα πελάτη του J. M. να θεωρηθούν στο πλαίσιο αυτό, βάσει ορισμένων κριτηρίων, ως αποδέκτες των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα κατά την έννοια του άρθρου 15, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων, για τους οποίους το υποκείμενο των δεδομένων θα δικαιούτο να λάβει πληροφορίες;
3. Έχει σημασία στο πλαίσιο της διαφοράς το αν πρόκειται για τράπεζα, η οποία ασκεί νομοθετικά ρυθμιζόμενη δραστηριότητα, ή το γεγονός ότι ο J. M. ήταν ταυτόχρονα υπάλληλος και πελάτης της;
4. Έχει σημασία για την εκτίμηση των ανωτέρω υποβληθέντων ερωτημάτων το γεγονός ότι τα δεδομένα του J. M. είχαν υποστεί επεξεργασία πριν από την έναρξη ισχύος του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων;

[παραλειπόμενα]